

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของโปรแกรมการจัดการกับความปวดต่อระดับความปวดและความพึงพอใจในการจัดการกับความปวดของผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้อง โรงพยาบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างได้รับการเลือกเข้ากลุ่มการวิจัย แบบสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการจับสลาก โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จำนวนกลุ่มละ 30 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือน มีนาคม 2548 ถึงเดือน มิถุนายน 2548 ผลการวิจัยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความปวด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดเมื่อครบ 24, 48 และ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในการจัดการกับความปวดเมื่อครบ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้เป็น ผู้ป่วยได้รับการผ่าตัดทางช่องท้อง ชนิดเปิดแนวกลางหน้าท้อง (vertical line) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 30 คน ข้อมูลทั่วไป ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

	กลุ่มควบคุม (n = 30)		กลุ่มทดลอง (n = 30)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	2	6.7	2	6.7
หญิง	28	93.3	28	93.3
อายุ (ปี)	$\bar{X} = 44.37, SD = 11.12$		$\bar{X} = 44.47, SD = 13.13$	
20-29	4	13.3	4	13.3
30-39	6	20.0	6	20.0
40-49	13	43.3	11	36.7
50-59	4	13.3	6	20.0
60-69	1	3.3	1	3.3
มากกว่า 70	2	6.7	2	7.7
สถานภาพสมรส				
โสด	2	6.7	5	16
คู่	25	83.3	24	80
หม้าย/หย่า/แยก	3	10.0	1	3
รายได้ (บาท/เดือน)				
0-2,999	9	30.0	8	26.7
3,000-5,999	13	43.3	11	36.7
6,000-8,999	4	13.3	5	16.7
9,000-11,999	1	3.3	2	6.7
12,000-14,999	0	0.0	1	3.3
มากกว่า 15,000	3	10.0	3	10.0
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	9	30.0	20	66.7
มัธยมศึกษา	3	10.0	4	13.3
ประกาศนียบัตร	1	3.3	3	10.0
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	2	6	3	10

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	กลุ่มควบคุม (n = 30)		กลุ่มทดลอง (n = 30)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การวินิจฉัยโรคก่อนผ่าตัด				
myoma uteri	14	46.7	16	53.3
ovarian tumor benign	9	30.0	4	13.3
ovarian cyst	1	3.3	3	10.0
CA cervix	1	3.3	0	16.7
carcinoma insitu stat I	0	0.0	1	3.3
CA colon	5	16.7	5	0.0
pelvic mass	0	0.0	1	3.3
การวินิจฉัยโรคหลังผ่าตัด				
myoma uteri	14	46.7	19	63.3
ovarian tumor benign	9	30.0	1	3.3
ovarian cyst	1	3.3	3	10.0
CA cervix	1	3.3	0	0.0
carcinoma insitu stat I	0	0.0	1	3.3
CA colon	5	16.0	5	16.7
Retroperitoneal tumor	0	0.0	1	3.3
การผ่าตัด				
explore c total abdominal				
hysterectomy c bilateral				
salphingo oophorectomy	15	50.0	13	43.3
explore c total abdominal				
hysterectomy c salphingo				
oophorectomy	2	6.7	3	10.0
explore c total abdominal				
hysterectomy	1	3.7	4	13.3
explore c salphingo				

ตารางที่ 1 (ต่อ)

	กลุ่มควบคุม (n = 30)		กลุ่มทดลอง (n = 30)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
oophorectomy	7	23.3	4	13.3
explore c colectomy	5	16.7	5	16.7
explore c remove				
retroperitoneal tumor	0	0.0	4	3.3
ประสบการณ์การผ่าตัด				
ไม่มี	12	40.0	20	66.7
มี	18	60.0	10	33.3
ประสบการณ์ความปวดในอึด				
ไม่มี	12	40.0	20	66.7
มี	18	60.0	10	33.3
ใช้ยา	18	60.0	10	33.3
ระยะเวลาในการผ่าตัด (นาที)	$\bar{X} = 84.67, SD = 27.67$		$\bar{X} = 78.17, SD = 24.05$	
0-59	6	20.0	4	13.3
60-119	20	66.7	24	80.0
120-179	4	13.3	2	6.7
ความยาวของแผลผ่าตัด (ซม.)	$\bar{X} = 16.6, SD = 4.05$		$\bar{X} = 15.47, SD = 4.07$	
0-9	2	6.7	0	0.0
10-19	22	73.3	28	93.3
20-29	6	20.0	1	3.3
มากกว่า 30	0	0.0	1	3.3

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 28 คน (93.3%) มีอายุเฉลี่ย 44.37 ปี (SD = 11.12) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี ร้อยละ 43.3 รองลงมาคืออายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 20 และอายุระหว่าง 50-59 ปี ร้อยละ 13.3 สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 83.3 รายได้ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่รายได้อยู่ระหว่าง 3,000-5,999 บาท ร้อยละ 43.3 รองลงมาคือรายได้อยู่ระหว่าง 0-2,999 บาท ร้อยละ 30 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ศึกษาระดับ

ประถมศึกษา ร้อยละ 80 การวินิจฉัยโรคก่อนผ่าตัด ส่วนใหญ่เป็นเนื้องอกมดลูก ร้อยละ 46.7 การวินิจฉัยโรคหลังผ่าตัด ส่วนใหญ่เป็นเนื้องอกมดลูก ร้อยละ 46.7 และได้รับการผ่าตัดมดลูกและปีกมดลูกทั้งสองข้าง ร้อยละ 50 กลุ่มตัวอย่างไม่มีโรคประจำตัว สำหรับการมีประสบการณ์การผ่าตัดในอดีต พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การผ่าตัดในอดีต ร้อยละ 40 และมีประสบการณ์การผ่าตัด ส่วนใหญ่จะเป็นการผ่าตัดทำหมัน ร้อยละ 26.7 และ 16.7 ตามลำดับ สำหรับประสบการณ์ความปวดในอดีต พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ความปวดในอดีต ร้อยละ 40 มีประสบการณ์ความปวดในอดีต ส่วนใหญ่โดยการใช้ยา ร้อยละ 60 ส่วนระยะเวลาในการผ่าตัด ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 60-119 นาที ร้อยละ 66.7 มีระยะเวลาในการผ่าตัดเฉลี่ย 84.67 นาที ($SD = 27.67$) ความยาวของแผลผ่าตัด มีความยาวของแผลผ่าตัด ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10-19 เซนติเมตร ร้อยละ 66.7 มีความยาวของแผลผ่าตัดเฉลี่ย 16.60 เซนติเมตร ($SD = 4.05$)

กลุ่มทดลอง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 28 คน (93.3%) มีอายุเฉลี่ย 44.47 ปี ($SD = 13.13$) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี ร้อยละ 36.7 รองลงมาคืออายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 20 และอายุระหว่าง 50-59 ปี ร้อยละ 20 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรสอยู่ ร้อยละ 80 รายได้ ส่วนใหญ่รายได้อยู่ระหว่าง 3,000-5,999 บาท ร้อยละ 36.7 รองลงมาคือรายได้อยู่ระหว่าง 0-2,999 บาท ร้อยละ 26.7 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 66.7 การวินิจฉัยโรคก่อนผ่าตัด ส่วนใหญ่เป็นเนื้องอกมดลูก ร้อยละ 53.3 หลังผ่าตัด ส่วนใหญ่เป็นเนื้องอกมดลูก ร้อยละ 53.3 และได้รับการผ่าตัดมดลูกและปีกมดลูกทั้งสองข้าง ร้อยละ 43.3 กลุ่มตัวอย่างไม่มีโรคประจำตัว สำหรับการมีประสบการณ์การผ่าตัดในอดีต พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การผ่าตัดในอดีต ร้อยละ 66.7 และมีประสบการณ์การผ่าตัด ส่วนใหญ่จะเป็นการผ่าตัดทำหมัน ร้อยละ 16.7 สำหรับประสบการณ์ความปวดในอดีต พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ความปวดในอดีต ร้อยละ 66.7 มีประสบการณ์ความปวดในอดีต ส่วนใหญ่โดยการใช้ยา ร้อยละ 33.3 ส่วนระยะเวลาในการผ่าตัด ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 60-119 นาที ร้อยละ 80 มีระยะเวลาในการผ่าตัดเฉลี่ย 78.17 นาที ($SD = 24.05$) ความยาวของแผลผ่าตัด มีความยาวของแผลผ่าตัด ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10-19 เซนติเมตร ร้อยละ 93.3 มีความยาวของแผลผ่าตัดเฉลี่ย 15.47 เซนติเมตร ($SD = 4.07$)

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคล้ายคลึงกัน คือ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 40-49 ปี มีสถานภาพสมรสอยู่ รายได้อยู่ระหว่าง 3,000-5,999 บาท การศึกษาระดับประถมศึกษา การวินิจฉัยโรคก่อนและหลังผ่าตัดเป็นเนื้องอกมดลูก และได้รับการผ่าตัดมดลูกและปีกมดลูกทั้งสองข้าง ไม่มีโรคประจำตัว สำหรับการมีประสบการณ์การผ่าตัดในอดีต พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการผ่าตัดทำหมัน และประสบการณ์การจัดการกับความปวดในอดีต พบว่า ส่วนใหญ่

โดยการใช้ยา สำหรับระยะเวลาในการผ่าตัดและความยาวของแผลผ่าตัดโดยเฉลี่ยกลุ่มควบคุมมากกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนที่แตกต่างกันคือ กลุ่มควบคุมมีจำนวนผู้ป่วยที่มีประสบการณ์การผ่าตัดในอดีตและประสบการณ์ความปวดในอดีตมากกว่ากลุ่มทดลอง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความปวด

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับความปวดของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะความปวด ระยะเวลา	กลุ่มควบคุม (n = 30)		กลุ่มทดลอง (n = 30)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เมื่อครบ 24 ชั่วโมง				
แปลบ	2	6.7	1	3.3
ตื้อ	20	66.7	26	86.7
เกร็ง	2	6.7	0	0.0
จุกเสียด	6	20.0	3	10.0
ปวดตลอดเวลา	26	86.7	23	76.7
ปวดเวลาขยับตัว	4	13.3	7	23.3
เมื่อครบ 48 ชั่วโมง				
แปลบ	2	6.7	0	0.0
ตื้อ	19	63.3	17	56.7
เกร็ง	1	3.3	0	0.0
จุกเสียด	8	26.7	13	43.3
ปวดตลอดเวลา	3	10.0	1	3.3
ปวดเวลาขยับตัว	27	90.0	29	96.7
เมื่อครบ 72 ชั่วโมง				
แปลบ	1	3.3	0	0.0
ตื้อ	19	63.3	3	10.0
เกร็ง	1	3.3	0	0.0
จุกเสียด	9	30.0	9	30.0
ไม่ปวด	0	0.0	18	60.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะความปวด ระยะเวลา	กลุ่มควบคุม (n = 30)		กลุ่มทดลอง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปวดตลอดเวลา	2	6.7	0	0.0
ปวดเวลาขยับตัว	28	93.3	10	33.3
ไม่ปวด	0	0.0	20	66.7

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มควบคุม มีความปวดที่บริเวณแผลผ่าตัด ลักษณะของความปวดเมื่อครบ 24 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะความปวดแบบปวดคือ ร้อยละ 66.7 ระยะเวลาของความปวด ส่วนใหญ่ มีอาการปวดตลอดเวลา ร้อยละ 86.7 เมื่อครบ 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะความปวดแบบปวดคือ ร้อยละ 63.3 ระยะเวลาของความปวด ส่วนใหญ่จะมีอาการปวดเวลาขยับตัว ร้อยละ 90 และ เมื่อครบ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะความปวดแบบปวดคือ ร้อยละ 63.3 รองลงมาคือมีลักษณะความปวดแบบจุกเสียด ร้อยละ 30 ระยะเวลาของความปวด ส่วนใหญ่จะมีอาการปวดเวลาขยับตัว คิดเป็นร้อยละ 93.3

กลุ่มทดลอง มีความปวดที่บริเวณแผลผ่าตัด ลักษณะของความปวดเมื่อครบ 24 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า ส่วนใหญ่ยังคงมีลักษณะความปวดแบบปวดคือ ร้อยละ 86.7 ระยะเวลาของความปวด ส่วนใหญ่จะมีอาการปวดตลอดเวลา ร้อยละ 76.7 เมื่อครบ 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะความปวดแบบปวดคือ ร้อยละ 56.7 ระยะเวลาของความปวด ส่วนใหญ่จะมีอาการปวดเวลาขยับตัว ร้อยละ 96.7 และเมื่อครบ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีความปวด ร้อยละ 60 รองลงมาลักษณะความปวดแบบจุกเสียด ร้อยละ 30 ระยะเวลาของความปวด ส่วนใหญ่ไม่มีความปวด คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมา คือมีอาการปวดเวลาขยับตัว คิดเป็นร้อยละ 33.3

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม มีความปวดที่บริเวณแผลผ่าตัด ลักษณะของความปวดเมื่อครบ 24 และ 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า ส่วนใหญ่ยังคงมีลักษณะความปวดแบบปวดคือ เมื่อครบ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า มีความแตกต่างกัน คือ กลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่มีลักษณะความปวดแบบปวดคือ รองลงมาคือมีลักษณะความปวดแบบจุกเสียด ส่วนกลุ่มทดลอง ส่วนใหญ่ไม่มีความปวด รองลงมาลักษณะความปวดแบบจุกเสียด สำหรับระยะเวลาของความปวดเมื่อครบ 24 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า ส่วนใหญ่จะมีอาการปวดตลอดเวลา เมื่อครบ 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า ส่วนใหญ่จะมีอาการปวดเวลาขยับตัว เมื่อครบ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า มีความ

แตกต่างกันคือ กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่จะมีการปวดเวลาขยับตัว ส่วนกลุ่มทดลอง พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีความปวด

สำหรับค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลับจากผ่าตัด และเมื่อครบ 24, 48 และ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความปวดของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลับจากผ่าตัดทันที ครบ 24, 48 และ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด

ช่วงเวลาที่วัด หลังผ่าตัด	กลุ่มควบคุม (n = 30)			กลุ่มทดลอง (n = 30)		
	X	SD	ระดับ	X	SD	ระดับ
เมื่อกลับจากผ่าตัดทันที	9.57	0.82	มาก	9.50	0.78	ปานกลาง
เมื่อครบ 24 ชั่วโมง	8.30	0.99	มาก	6.77	0.82	เล็กน้อย
เมื่อครบ 48 ชั่วโมง	5.33	1.27	ปานกลาง	2.93	0.94	เล็กน้อย
เมื่อครบ 72 ชั่วโมง	2.73	1.34	เล็กน้อย	0.87	0.78	เล็กน้อย

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มควบคุม เมื่อกลับจากผ่าตัดทันที มีความปวดมาก โดย
มีค่าเฉลี่ยคะแนนความปวด 9.57 (SD = 0.82) เมื่อครบ 24, 48 และ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า
มีความปวดลดลงตามลำดับ เมื่อครบ 24 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า มีความปวดมาก โดยมีค่าเฉลี่ย
คะแนนความปวด 8.30 (SD = 0.99) เมื่อครบ 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า มีความปวดปานกลาง
โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความปวด 5.33 (SD = 1.27) และเมื่อครบ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า
มีความปวดเล็กน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความปวด 2.73 (SD = 0.97)

ส่วนกลุ่มทดลอง เมื่อกลับจากผ่าตัด มีความปวดมาก โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความปวด 9.50
(SD = 0.78) เมื่อครบ 24, 48 และ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า มีความปวดลดลงตามลำดับ เมื่อครบ
24 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า มีความปวดปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความปวด 6.77 (SD = 0.82)
เมื่อครบ 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า มีความปวดเล็กน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความปวด 2.93
(SD = 0.94) และ เมื่อครบ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า มีความปวดเล็กน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนน
ความปวด 0.87 (SD = 0.78)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความปวด เมื่อกลับจากผ่าตัด กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม มีความปวดมาก
เมื่อครบ 24, 48 และ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความปวดลดลง
ตามลำดับ เมื่อครบ 24 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า กลุ่มควบคุมมีความปวดมาก ส่วนกลุ่มทดลอง พบว่า

มีความปวดปานกลาง เมื่อครบ 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า กลุ่มควบคุม มีความปวดปานกลาง ส่วนกลุ่มทดลอง พบว่ามีความปวดเล็กน้อย และ เมื่อครบ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด พบว่า ทั้งสองกลุ่ม มีความปวดเล็กน้อย

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองเมื่อครบ 24, 48 และ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ระหว่าง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p (one-tailed)
ระหว่างกลุ่มผู้ป่วย					
กลุ่ม	121.84	1	121.84	51.48	< .001
ความคลาดเคลื่อน	136.31	58	2.35		
ภายในกลุ่มผู้ป่วย					
ช่วงเวลา	2184.41	3	727.47	1929.82	< .001
กลุ่ม X ช่วงเวลา	43.25	3	14.42	38.24	< .001
ความคลาดเคลื่อน	65.59	174	0.38		

จากตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดระหว่าง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในแต่ละช่วงเวลา คือ เมื่อครบ 24, 48 และ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด ด้วยสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ พบว่า กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดหลังผ่าตัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{(1,58)} = 51.48, p < .001$) นอกจากนี้ยังพบว่าระยะเวลาหลังผ่าตัดมีผลต่อค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดหลังผ่าตัดที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{(3,174)} = 1929.82, p < .001$) กลุ่มตัวอย่างและระยะเวลาที่ ต่างกันมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันทำให้เกิดความแปรปรวนในค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดหลังผ่าตัดที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{(3,174)} = 38.24, p < .001$)

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในแต่ละ ช่วงเวลาเป็นรายคู่ ด้วยวิธี เชฟเฟ่ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบผลต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
เมื่อกลับจากผ่าตัด เมื่อครบ 24, 48 และ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด ด้วยวิธีเซฟเฟ

ช่วงเวลาที่วัด	ผลต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความปวด			
	X1	X2	X3	X4
เมื่อกลับจากผ่าตัด (X1)	-	2**	5.4**	7.82**
เมื่อครบ 24 ชั่วโมง (X2)	-	-	3.4**	5.82**
เมื่อครบ 48 ชั่วโมง (X3)	-	-	-	2.42**
เมื่อครบ 72 ชั่วโมง (X4)	-	-	-	-

** $p < .01$

จากตารางที่ 5 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
ในแต่ละช่วงเวลาเป็นรายคู่ ด้วยวิธี เซฟเฟ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดมีความแตกต่างกัน
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าเฉลี่ยคะแนนความปวดเมื่อวัดครบ 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัด มีค่า
น้อยกว่าเมื่อวัดครบ 24 ชั่วโมงหลังผ่าตัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อวัดครบ 72 ชั่วโมง
หลังผ่าตัด มีค่าน้อยกว่า เมื่อครบ 24 และ 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความพึงพอใจในการจัดการกับความปวดของผู้ป่วยหลังผ่าตัด ช่องท้อง เมื่อครบ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจในการจัดการกับความปวด
เมื่อครบ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ความพึงพอใจใน การจัดการกับความปวด	กลุ่มควบคุม (n = 30)			กลุ่มทดลอง (n = 30)		
	X	SD	ระดับ	X	SD	ระดับ
1. ด้านการให้ข้อมูลเพื่อจัดการ กับความปวดหลังผ่าตัด	3.66	0.48	ค่อนข้างมาก	4.82	0.36	มาก
2. ด้านการพยาบาลเพื่อติดตาม ดูแลและให้กำลังใจ	3.74	0.37	ค่อนข้างมาก	4.83	0.38	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ความพึงพอใจใน การจัดการกับความปวด	กลุ่มควบคุม (n = 30)			กลุ่มทดลอง (n = 30)		
	X	SD	ระดับ	X	SD	ระดับ
3. ด้านการพยาบาลพื้นฐาน อื่น ๆ เกี่ยวกับความสุขสบาย	3.78	0.36	ค่อนข้างมาก	4.87	0.35	มาก
4. ด้านการให้การพยาบาลเพื่อ จัดการกับความปวดหลังผ่าตัด	3.63	0.39	ค่อนข้างมาก	4.89	0.29	มาก
รวมทั้ง 4 ด้าน	3.69	0.32	ค่อนข้างมาก	4.85	0.32	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มควบคุม มีความพึงพอใจระดับค่อนข้างมากในทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจโดยรวมระดับค่อนข้างมาก (3.69, SD = 0.32) มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจมากที่สุด ด้านการพยาบาลพื้นฐานอื่น ๆ เกี่ยวกับความสุขสบาย (3.78, SD = 0.36) รองลงมาคือ ด้านการพยาบาลเพื่อติดตามดูแลและให้กำลังใจ (3.74, SD = 0.37) ด้านการให้ข้อมูลเพื่อจัดการกับความปวดหลังผ่าตัด (3.66, SD = 0.48) และด้านการให้การพยาบาลเพื่อจัดการกับความปวดหลังผ่าตัด (3.63, SD = 0.39)

กลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากในทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจโดยรวมระดับมาก (4.85, SD = .32) มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านพึงพอใจมากที่สุด ด้านการให้การพยาบาลเพื่อจัดการกับความปวดหลังผ่าตัด (4.89, SD = 0.29) รองลงมาคือ ด้านการพยาบาลพื้นฐานอื่น ๆ เกี่ยวกับความสุขสบาย (4.87, SD = 0.35) ด้านการพยาบาลเพื่อติดตามดูแลและให้กำลังใจ (4.83, SD = 0.38) และด้านการให้ข้อมูลเพื่อจัดการกับความปวดหลังผ่าตัด (4.82, SD = 0.36)

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในการจัดการกับความปวดระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยการทดสอบค่า t ที่ (independent t-test) ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในการจัดการกับความปวดเมื่อครบ 72 ชั่วโมงหลังผ่าตัด ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ด้วยการทดสอบค่าที่

	ความพึงพอใจในการจัดการกับ ความปวด		t	df	p (one-tailed)
	X	SD			
กลุ่มควบคุม (n = 30)	3.69	0.32	13.96	58	0.001**
กลุ่มทดลอง (n = 30)	4.85	0.32			

** p < .001

จากตารางที่ 7 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในการจัดการกับความปวดระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยการทดสอบค่าที่ (independent t-test) พบว่า กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในการจัดการกับความปวดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 13.96, p < .001$) โดยกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในการจัดการกับความปวดมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05